

Zuidoevers Ommen

Natuurtoets

projectnr. 271997
revisie 03
28 april 2015

auteur(s)

J.W.C. Melis MSc

Opdrachtgever

Waterschap Vechtstromen
Postbus 5006
7600 GA Almelo

datum vrijgave
28 april 2015

beschrijving revisie 03
Definitief

goedkeuring
B. Fit

vrijgave
S. Hammink

Projectgroep bestaande uit:

Ko Melis

Tekstbijdragen:

Ko Melis

Ben Fit

Fotografie:

Ko Melis

Vormgeving:

Ko Melis

Datum van uitgave:

28 april 2015

Contactadres:

Zutphenseweg 31D
7418 AH DEVENTER
Postbus 321
7400 AH DEVENTER

Copyright © 2015

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud	Blz.
1 Inleiding	2
1.1 Aanleiding.....	2
1.2 Doel	3
1.3 Leeswijzer	3
2 Wettelijk kader natuurbescherming	4
2.1 Algemeen.....	4
2.2 Flora- en faunawet.....	4
2.3 Ecologische hoofdstructuur.....	4
2.4 Natura 2000	4
3 Gebiedsbeschrijving en projectvoornemen	5
3.1 Gebiedsbeschrijving	5
3.2 Projectvoornemen	6
4 Methodiek	8
4.1 Algemeen.....	8
4.2 Bureauonderzoek.....	8
4.3 Terreinbezoek	8
4.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	9
5 Resultaten gebiedsonderzoek.....	10
5.1 Gebiedsbeschrijving	10
5.2 Beschermde soorten	10
5.2.1 Bureauonderzoek.....	10
5.2.2 Terreinbezoek	11
5.3 Beschermde gebieden.....	15
5.3.1 Bureau studie gebieden	15
6 Toetsing natuurwetgeving.....	17
6.1 Effectbepaling project.....	17
6.1.1 Effecten op beschermde gebieden.....	17
6.2 Effecten beschermde soorten	18
7 Conclusies en aanbevelingen	21
7.1 Conclusies soortenbescherming.....	21
7.2 Conclusies gebiedenbescherming.....	23
7.3 Aanbevelingen.	24
8 Bronnen:.....	25
Bijlage 1: Wettelijk kader	1

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het bestemmingsplan "Vechtoevers Ommen zuidoevers" dient te worden gewijzigd. Momenteel bestaat de Vecht ter hoogte van Ommen uit een zomerbed van minder dan 40 meter breed met aan weerszijden een winterbed van variërende breedte. Het winterbed bestaat hoofdzakelijk uit grasland. In de huidige situatie heeft Ommen een beperkte verbinding met de Vecht en kan het water niet optimaal worden beleefd. De Vecht is hiervoor onvoldoende zichtbaar, toegankelijk en uitnodigend.

Door het afwaarderen van de provinciale weg N340 krijgt Ommen de kans zich meer richting de Vecht te ontwikkelen. Hiervoor is het centrumplan Ommen ontwikkeld, het plangebied bevindt zich hierbinnen (afbeelding 1.1). Het streefbeeld is een zo natuurlijk mogelijk ogende en functionerende Vecht, die direct grenst aan het centrum van Ommen. Het streefbeeld wordt gekenmerkt door meer diversiteit, meer recreatieve mogelijkheden, versterken van natuurwaarden en een duurzame, veilige leefomgeving.

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Flora- en faunawet, Ecologische hoofdstructuur (EHS) en Natuurbeschermingswet 1998. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Dit wordt gedaan op basis van een natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de natuurtoets beschreven. In afbeelding 1.1 is de globale ligging van het plangebied weergegeven.

Afbeelding 1.1: Globale ligging van de plangebied (rood omlijnd) (Bron: Google maps 2014).

1.2 Doel

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet, EHS en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Leeswijzer

In de inleiding wordt beschreven waarom deze natuurtoets is uitgevoerd en met welk doel. Vervolgens wordt in hoofdstuk twee algemene informatie verwoord over de natuurwetgeving, waaronder de Flora- en faunawet, EHS en de Natuurbeschermingswet 1998. In hoofdstuk drie wordt de huidige en toekomstige situatie van het plangebied beschreven en de ligging ten opzichte van de Ecologische hoofdstructuur en Natuurbeschermingswetgebieden (Natura 2000, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands). In hoofdstuk vier wordt de gebruikte methode voor de uitvoering van deze natuurtoets omschreven. In hoofdstuk vijf staan de resultaten van deze natuurtoets flora en fauna. Deze zijn onderverdeeld in de resultaten van de literatuurstudie en het veldbezoek. In hoofdstuk zes worden de resultaten uit hoofdstuk vijf getoetst aan de Flora- en faunawet, EHS en Natuurbeschermingswet 1998. Hieruit komen conclusies en aanbevelingen voort, die worden omschreven in hoofdstuk zeven.

Het laatste hoofdstuk geeft de gebruikte bronnen voor dit onderzoek weer. Achter dit hoofdstuk bevindt zich een bijlage, die algemene informatie verschaft met betrekking tot de Ecologische Hoofdstructuur, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet.

2 Wettelijk kader natuurbescherming

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en de EHS en Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet, Ecologische Hoofdstructuur en Natura 2000 wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.2 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

2.3 Ecologische hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van de EHS en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten.

2.4 Natura 2000

Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van de Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de natuurlijke waarden van het gebied direct of indirect aantasten. In deze natuurtoets wordt een Natura 2000-gebied getoetst om met zekerheid significant negatieve effecten als gevolg van de voorgestane ingreep uit te sluiten. Dit geschiedt conform een zogenaamde Voortoets. Is deze zekerheid niet te verkrijgen dan dient er een habitattoets te worden uitgevoerd (zie schema vergunningprocedure bijlage 1 onder Natuurbeschermingswet 1998).

3 Gebiedsbeschrijving en projectvoornemen

3.1 Gebiedsbeschrijving

In de gemeente Ommen wordt in samenwerking met het waterschap Vechtstromen gewerkt aan het aanleggen van een nieuwe omloop van de Vecht. Het plangebied ligt ten zuiden van de Vecht en ten noorden van de Zwolseweg. Het plangebied omvat de onder andere Camping Koeksebelt. Deel van het plangebied is eigendom van scouting Nederland. In afbeelding 3.2 zijn enkele impressies gegeven van het plangebied.

Afbeelding 3.1: Ligging van het plangebied (google.maps.nl).

Afbeelding 3.2: Impressie plangebied

3.2 Projectvoornemen

De definitieve inrichting van het gebied wordt gekenmerkt door het aanbrengen van een nevengeul van de Vecht. De nevengeul wordt landschappelijk ingepast door deze, daar waar mogelijk, de oude loop van de Vecht te laten volgen (afbeelding 3.3). De bestaande boomwal die nu nog de samen met een sloot de oude meander in het veld zichtbaar maakt, blijft in het plan gehandhaafd. De boomwal vormt hier de buitenbocht van de nevengeul.

Inrichting van de nevengeul

Voor de nevengeul is een principe profiel (zie afbeelding 3.3) vastgesteld die de minimale afmetingen van de nevengeul aangeeft. De natuurlijke kenmerken van een rivier, steile buitenoevers en flauwe binnenbochten, die door de waterstroming ontstaan is een wenselijk beeld om daar waar mogelijk is te creëren. De zachte oevers, grastalud, van de nevengeul voorzien in de opwaardering van de ecologische kwaliteit van het gebied. De nevengeul vormt een luwe plek, met minder stroomsnelheid, voor diverse organismen. Deze organismen kunnen zich niet of slecht vestigen in de hoofdloop van de Vecht omdat deze is voorzien van onnatuurlijke oevers. Langs de waterlijn zullen de oevers van de nevengeul gebruikt worden als migratieroute. Nabij de bruggen wordt het natte profiel van de nevengeul vergroot, hierdoor vernauwen de oevers; de bodembreedte verruimt. Smalle droge stroken langs de landhoofden vormen een migratieroute langs de waterlijn. Door de aanleg van de nevengeul wordt de Camping De Koekse belt, Camping Anna's Hoeve en enkele particuliere woningen losgesneden van het vaste land. Het 'ei land' dat ontstaat zal te allen tijden bereikbaar dienen te zijn voor calamiteitenverkeer en wordt ontsloten met twee bruggen.

De uitbreiding van Camping De Koeksebelt volgt de oude meander van de Vecht en wordt versterkt door aanplant van, extra, bomen en struiken. De beplantingskeuze zal moeten passen in het landschap van het Vechtdal (bijvoorbeeld: es, wilg, zwart els, zomereik, kornoelje, vogelkers en hazelaar). Aan de oost zijde van de uitbreiding zal stuk van de huidige meander gedempt worden. De ophoging van de uitbreiding naar 4,80 meter komt voort uit het mogelijk veranderen van het inundatiepatroon, doordat kades zijn vervallen. De uitbreiding van de camping vormt een onderdeel van het ontwerp, maar zal verder worden uitgewerkt door de campingeigenaar.

De nevengeul is op te delen in drie gebieden; instroom, midden en uitstroom (zie afbeelding 6). Elk gebied heeft een eigen uitstraling en inrichting, dit wordt hieronder per gebied omschreven.

Instroom

Bij de instroom van de nevengeul wordt een dam, parallel aan de hoofdstroom, van stortsteen gecreëerd, de hoogte is 0.45+NAP. Deze dam en een scherpe aantakking van de nevengeul op de hoofdgeul, zal de instroom van sediment en daarmee de aanzanding van de nevengeul reduceren. Dit gedeelte van de nevengeul zal vrij recht en symmetrisch worden vormgegeven. De buitenbochten van de nevengeul worden verstevigd met stortsteen om uitschuring te voorkomen. Op één locatie wordt afgeweken van het principeprofiel. Door het landschappelijk inpassen van een bestaande haag en bosplantsoen wordt de beschikbare ruimte beperkt. Het talud aan de zuidzijde van de nevengeul zal hierdoor steiler worden. Dit talud wordt ook verstevigd met stortsteen ter bescherming van de waterkering (Zwolseweg).

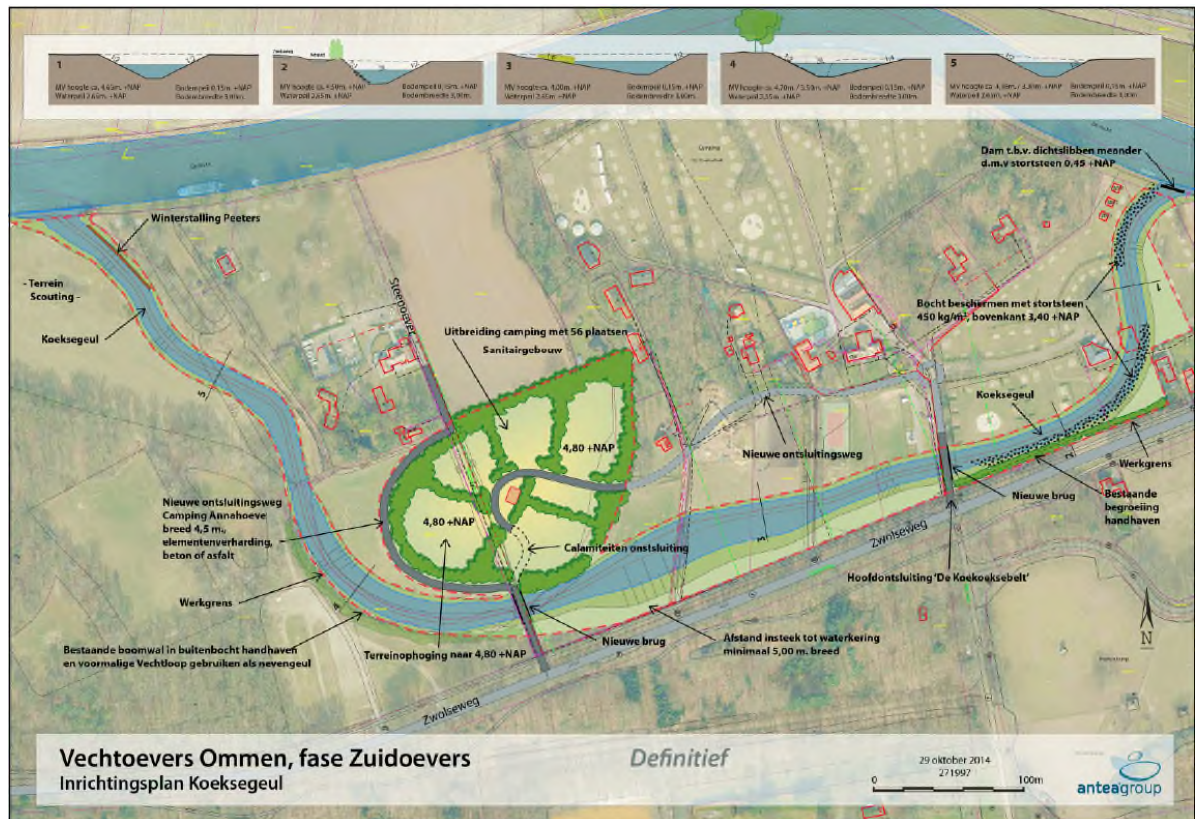
Midden

Dit gedeelte van de nevengeul is gelegen tussen de twee nieuw te realiseren bruggen. Doordat er veel ruimte beschikbaar is zal de zuidelijke oever hier een natuurlijk verloop (1:6) krijgen. Hierdoor ontstaat er een zone waar ontwikkeling van natuurlijke vegetaties (riet, wilgenroosje, lisdodde, egelskop, lis, zwanenbloem, etc.) mogelijk en ook wenselijk is. Vanaf dit punt zal de uitstraling van de nevengeul gevarieerder en natuurlijker zijn.

Uitstroom

De nevengeul pakt in dit gebied de historische lijn van de Vechtloop op. Het profiel is hier breder dan

het principe profiel waardoor het binnentalud flauwer (1:4) kan worden vormgegeven. Zoals aangegeven zal hier de bestaande boomwal, die nu nog de samen met de oude meander in het veld zichtbaar is, blijven bestaan. Bij de uitstroom van de nevengeul zal rederij Peters een voorziening krijgen om de rondvaartboten in de winter aan te kunnen leggen.

Afbeelding 3.3 Situering nevengeul, en het nieuw aan te leggen gedeelte van de camping.

4 Methodiek

4.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

- Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedsfeer van het project;
- Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.2 Bureauonderzoek

Bij de toetsing is alleen gekeken naar de streng beschermde (Tabel 3) en overig beschermde (Tabel 2) soorten uit de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Treedt effect op of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet. Algemene soorten (Tabel 1) zijn niet meegenomen in de toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit art. 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. De bronnen die zijn geraadpleegd, zijn:

- www.telmee.nl;
- Landelijke verspreidingsatlassen;
- Regionale verspreidingsatlassen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ. Gekeken is naar de ligging van Natura 2000-gebieden ten opzichte van het plangebied en naar de instandhoudingsdoelen van deze gebieden. Afhankelijk van de instandhoudingsdoelen kan het effect worden bepaald. Hiernaast is gebruik gemaakt van de kaarten op de website van de provincie Overijssel (interactieve kaart EHS), om te bepalen of het plangebied overlapt of grenst aan EHS. Toetsing vindt plaats aan de hand van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS (Spelregels EHS).

Met behulp van landelijke verspreidingsatlassen is nagegaan of in het verleden zwaarder beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn niet bekend.

4.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemd bureaustudie is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Op 10-10-2014 is een verkennend terreinbezoek aan het gebied afgelegd om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureaustudie en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat be-

schermde soorten kunnen voorkomen. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

4.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

5 Resultaten gebiedsonderzoek

5.1 Gebiedsbeschrijving

De voorgenomen te graven nevengeul is gelegen net buiten Ommen. Het plangebied wordt in het zuiden begrensd door de Zwolseweg en in het noorden door de Overijsselse Vecht. Ten oosten van het plangebied ligt een scoutingterrein (Ada's hoeve), en in het plangebied, of omsloten door het plangebied liggen twee campings, Anna's hoeve en Camping Koeksebelt.

5.2 Beschermde soorten

5.2.1 Bureauonderzoek

Om een inschatting te maken van de soortgroepen en specifieke soorten die in en rond het plangebied voorkomen, is de landelijke databank voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl. Telmee.nl is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen. Tevens is gekeken naar de soorten die in de bureaustudie van het inrichtingsplan van Tauw gevonden zijn meegenomen in deze bureaustudie (Tauw, 2012).

Volgens telmee.nl komen in het plangebied en omgeving soorten voor van diverse soortgroepen. Aanvullende gegevens over het mogelijk voorkomen van beschermde soorten is verkregen uit verschillende verspreidingsatlassen. Het betreft hier gegevens van de soortgroepen broedvogels (SOVON, 2002), zoogdieren (Limpens *et al.*, 2010), reptielen en amfibieën ([www.RAVON](http://www.RAVON.nl)) en insecten (www.Naturalis.nl/EIS).

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie en uit atlassen (5 x 5 kilometerhok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen. Dit betreft onderstaande zwaarder beschermde (Tabel 2 en 3 Flora- en faunawet) soorten. Vogels zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. De vogels zijn onderverdeeld in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5 - waarvan inventarisatie gewenst is). Gekeken is naar de verspreiding van categorie 1-4 soorten en soorten van categorie 5 die mogelijk zeldzaam zijn in de omgeving van het plangebied.

Op de site telmee.nl (2009-2014) worden de volgende waarnemingen vermeld voor de directe omgeving (Flora- en faunawetsoorten Tabel 2, 3 of soorten met jaarrond beschermde nesten):

Vogels

Categorie 1-4 (nesten jaarrond beschermd): buizerd, havik, sperwer, wespandief, kerkuil, ransuil, steenuil, gierzwaluw, huismus, roek, ooievaar, en de grote gele kwikstaart.

Categorie 5: Er worden geen omstandigheden verwacht die nesten van categorie 5 soorten rechtvaardigen tot jaarrond beschermde nesten; er zijn geen nesten van categorie 5 soorten aangetroffen die zeldzaam zijn in de omgeving van het plangebied.

Zoogdieren

Zwaarder beschermd: eekhoorn, otter, steenmarter, boomarter, das, laatvlieger, rosse vleermuis, wattervleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, baardvleermuis, brandts vleermuis, franjestaart.

Reptielen/amfibieën

Zwaarder beschermd: ringslang, poelkikker, rugstreeppad, zandhagedis, levendbarende hagedis.

Vlinders

Zwaarder beschermd: geen.

Libellen

Zwaarder beschermd: geen.

Vissen

Zwaarder beschermd: kleine modderkruiper, rivierdonderpad.

Flora

Zwaarder beschermd: Dennenorchis, jeneverbes, kleine zonnedauw, steenanjer, veldsalie, wilde gagel. net buiten de kilometerhokken komt ook de rietorchis, ronde zonnedauw, waterdrieblad, welriekende nachtorchis, en kruipend moerasscherm voor.

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiedenis voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen.

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in (de omgeving van) het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied.

5.2.2 Terreinbezoek

Op 10 oktober 2014 (gemiddelde temperatuur 13 °C, licht bewolkt) is een eenmalig terreinbezoek aan het plangebied afgelegd door een deskundig ecoloog van de Antea Group. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten in het plangebied.

Deellocaties

Het plangebied bestaat uit verschillende biotopen. Op de locatie waar de nevengeul gerealiseerd zal worden is momenteel deels grasland aanwezig; voor een deel zal de nevengeul aangelegd worden door een oude (deels verlande) rivierarm. Voor een deel is de nevengeul gepland op het huidige campingterrein. Het campingterrein van camping Koeksebelt is ook in de natuurtoets opgenomen, omdat hier in de inrichting het een en ander zal wijzigen.

Voormalige vechtarm

In het plangebied komen een aantal deels verlande poeltjes voor die behoren tot een voormalige rivierarm van de vecht.

Afbeelding 5.1 Voormalige rivierarm van de vecht.

Afbeelding 5.2 Voormalige rivierarm van de vecht.

De voormalige rivierarm van de Vecht is deels verland en met bomen omgroeid. De wateren die behoren tot de voormalige arm vormen nu losse poeltjes. In de buurt van de poeltjes zijn exemplaren van de bruine kikker gevonden. De bruine kikker is een beschermde soort en is opgenomen in tabel 1 van de Flora en faunawet. Het is aannemelijk dat de bruine kikker de poelen gebruikt als voortplantingsbiotoop.

De poelen van de voormalige vechtarm bieden ook een geschikt biotoop voor andere in de omgeving voorkomende amfibieën als poelkikker en rugstreeppad. In het inrichtingsplan wordt genoemd dat de knoflookpad voorkomt aan de overzijde van de vecht (Tauw 2012). Door landschap Overijssel is hier in 2010 onderzoek naar gedaan; hierbij is de knoflookpad niet in het plangebied aangetroffen. In dit rapport wordt geconcludeerd dat de vecht voor deze soort een barrière vormt die de soorten niet over kunnen steken. De poelen bieden wel geschikt biotoop voor de zwaar beschermde grote modderkruiper, ondanks dat deze niet uit de bureaustudie naar voren komt.

Een deel van de oude vechtarm is ingericht als zwemplas. Omdat dit deel niet overgroeid wordt door bomen, biedt het geschikt biotoop voor de kleine modderkruiper (RAVON).

Afbeelding 4.3 Bruine kikker gevonden bij een van de poelen.

Afbeelding 4.4 Bruine kikker bij een van de poelen in het plangebied.

Huidige vechoever

De huidige vechoever bestaat uit begroeiing van grassen gele lis, koninginnekruid, distels en hier en daar wat opschot van essen. Op plaatsen is de oever verhard met stortsteen, en biedt het op sommige plaatsen geschikt habitat voor de rivierdonderpad. Er is gezocht naar sporen van bever of otter maar deze zijn niet gevonden.

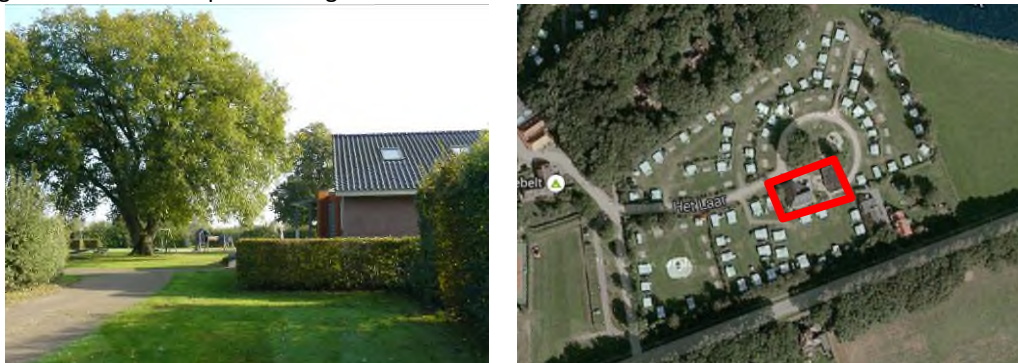

Afbeelding 4.5 de huidige vechoever in oostelijke en westelijke richting.

Camping De Koeksebelt

Op de camping zijn tussen de kampeerplekken diverse bosjes aanwezig. De begroeiing bestaat uit dennen, hazelaar beukenhaagjes en een oude eik die mogelijk moet wijken. Het toiletgebouw en het voorzieningen gebouw worden gesloopt. In deze gebouwen zijn geen kieren spleten of gaten aangetroffen die mogelijk geschikt zouden kunnen zijn voor vleermuizen, huismussen of gierzwaluwen.

Op het terrein van de camping is een eekhoorn waargenomen (waarschijnlijk de Europese bruine eekhoorn). In de bosjes waren staartmees en pimpelmees actief. Tijdens het veldbezoek is een overvliegende buizerd met prooi waargenomen

Afbeelding 4.6 De camping met hagen en het gebouw dat gesloopt zal worden. Op de kaart staan deze gebouwen aangegeven.

Ruigtes

In enkele hoeken van het plangebied bevinden zich wat verruigde plekken. Op de locatie nabij de tennisbaan liggen stenen, en komt begroeiing van grassen/ brandnetel voor. De locatie zou door de aanwezigheid van rommelige overhoekjes (broedhopen) en voldoende water een geschikt biotoop kunnen bieden aan reptielen als de ringslang. De mogelijke broedhopen zijn omgespit en onderzocht. Er zijn echter geen exemplaren dan wel sporen (resten van eischalen) van deze soort gevonden. Er is geen habitat voor de zandhagedis aanwezig, door het ontbreken van open zandvlaktes. Op de locatie tegenover de zwemplas is er vooral ruigte vegetatie van brandnetel, riet en gele lis. De plek is mogelijk geschikt als verblijfplaats voor marterachtigen.

Afbeelding 4.7 locaties van de verruigde plekken.

Afbeelding 4.8 a) de verruigde plek tegenover de zwempeel b) mogelijke broedhopen voor de ringslang.

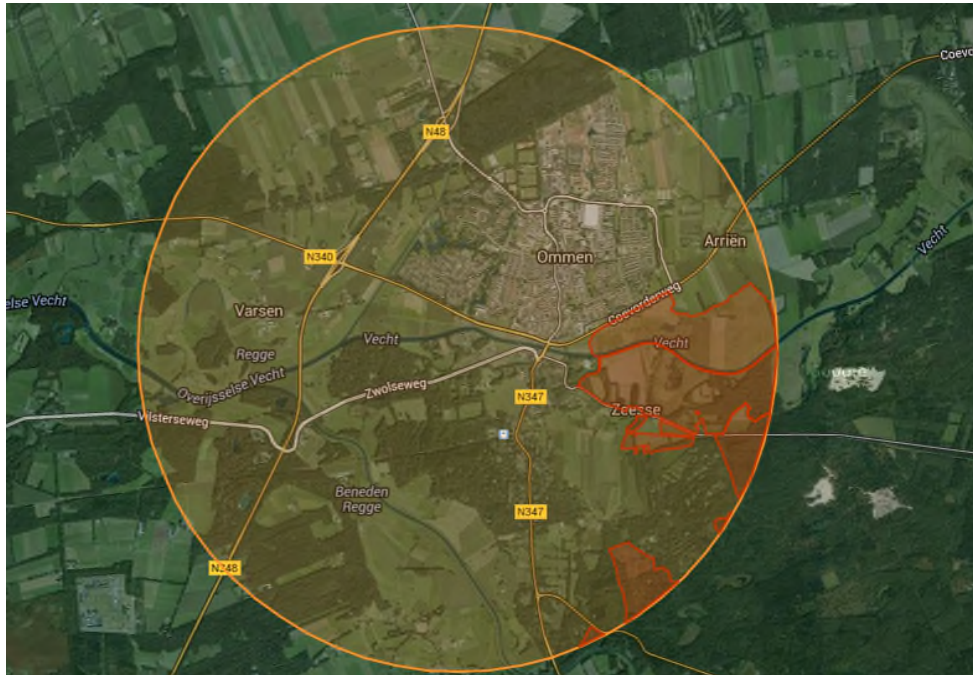
Grasland

Op het terrein van de scouting zijn op het grasland sporen aangetroffen van de ree (tabel 1) (loopsporen en uitwerpselen). Er wordt echter niet verwacht dat reeën vaste verblijfplaatsen hebben in het plangebied. Op een natte plek in het plangebied groeien verschillende zegge soorten, pitrus en kruipende boterbloem; er zijn echter geen beschermde plantensoorten aangetroffen.

5.3 Beschermde gebieden

5.3.1 Bureaustudie gebieden

Natura 2000

Afbeelding 4.9 Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied (synbios alterra)

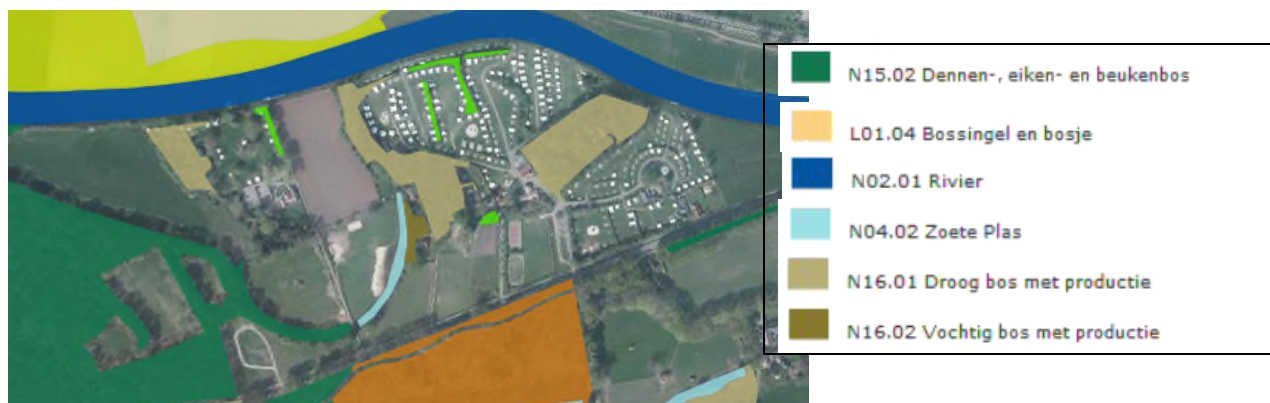
In de omgeving van het plangebied bevindt zich Natura 2000-gebied "Vecht en beneden Regge" op 780 meter van het plangebied.

EHS

Afbeelding 4.10 EHS gebieden in de omgeving van het plangebied (kaartenviewer provincie Gelderland).

Het plangebied valt binnen de Ecologische hoofdstructuur (EHS), het merendeel van het plangebied valt onder de categorie: "Zone ondernemen met natuur en water buiten de EHS". Een deel van de oude loop valt onder "Bestaande natuur water", een deel van het plangebied bestaat uit "bestaande natuur".

Afbeelding 4.11 Beheertypenkaart,

De heggen op de camping vallen onder het landschapsbeheertype knip- of scheerheg. De bosjes vallen onder het beheertype "bossingel en bosje". De oude loop van de Vecht is deels aangewezen als zoete plas en deels aangewezen als dennen, eiken en beukenbos.

6 Toetsing natuurwetgeving

6.1 Effectbepaling project

6.1.1 *Effecten op beschermde gebieden*

EHS

Het merendeel van het plangebied ligt in de zone "ondernemen met natuur en water". De voorgenomen werkzaamheden vallen binnen het kader van deze gebiedstoewijzing. Een deel van het plangebied is benoemd als EHS natuur: deze gebieden zullen hun natuurlijke bestemming behouden. Een ander deel van het plangebied dat in de huidige situatie is benoemd als EHS-natuur water zal worden gedempt. Dit water wordt in het natuurbeheerplan benoemd als "zoete plas"

In het document spelregels EHS wordt beschreven dat ruimtelijke ingrepen die significante effecten hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS doorgang kunnen vinden wanneer sprake is van groot openbaar belang en eerst mitigatie van het effect plaatsvindt en vervolgens compensatie van de verloren oppervlakte aan, en waarden van de EHS. Het graven van de nevengeul heeft een belangrijke veiligheidsdoelstelling en gebeurt om overstromingen te voorkomen. De plannen dienen dus een groot openbaar belang.

Voor het dempen van de plas zal deze leeggevoerd worden, hiermee is aan de mitigatieplicht voldaan. Het verlies van deze EHS-natuur zal worden gecompenseerd door de aan te leggen nieuwe nevengeul die een lengte zal hebben van ongeveer een kilometer. De nieuwe inrichting van het plangebied (zie afbeelding 3.3) draagt bij aan een versterking van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS. In de toekomstige situatie zal een nevengeul gecreëerd worden inclusief een oever met hoge natuurwaarde. Door het realiseren van een oever met een flauw talud en een regelmatig overstromingsregime zullen gunstige voorwaarden worden gecreëerd voor onder andere beschermde vissoorten. In de oever zullen diverse poelen worden gegraven waardoor potentieel broedgebied ontstaat voor beschermde amfibieën. De omvang, en uitwisselingsmogelijkheden van de EHS worden door de genomen maatregelen versterkt. Deze plannen moeten worden uitgewerkt in een compensatieplan EHS.

Natura 2000

Op 780 meter van het plangebied bevindt zich Natura 2000-gebied Vecht en beneden Regge. Door het graven van de nevengeul wordt de watervoerende functie van de Vecht ter plaatse vergroot. Dit kan een peilverlagend effect hebben op bovenstroomse gebieden. De toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 (in de vorm van een Voortoets) is beschreven in het rapport "Herinrichting Zuidelijke Vechoevers Ommen, Voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, rev 01" (Antea Group, 24 april 2015).

6.2 Effecten beschermde soorten

Effecten per soortgroep van Tabel 2- en Tabel 3-soorten:

Broedvogels

Met broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (globaal halverwege maart tot en met juli) en indien concreet broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Wanneer de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden ingezet, maar doorlopen tot in het broedseizoen dan kan het verstoren van vogels voorkomen worden door continu door te werken en werkzaamheden niet langer dan enkele dagen stil te leggen. Op deze manier wordt voorkomen dat vogels tot broeden komen in het gebied waar gewerkt wordt.

Er zijn geen bomen aangetroffen met vogelnesten die jaarrond beschermd zijn die en moeten worden. Ook zijn in deze bomen geen holtes aangetroffen die eventueel gebruikt zouden kunnen worden als nest voor beschermde vogelsoorten. Het is daarom niet te verwachten dat de in de bureaustudie aangetroffen beschermde soorten nestelen in te kappen bomen of op andere plekken in het plangebied. In de te slopen bebouwing zijn tijdens het veldbezoek geen nestmogelijkheden voor gierzwaluw of huismus aangetroffen.

Broedgevallen mogen niet worden verstoord, er wordt daarom aanbevolen werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn zwaarder beschermd onder de Flora- en faunawet. Bij het verwijderen van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen moet te allen tijde rekening worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. In het plangebied zijn geen te slopen gebouwen aanwezig met kieren of spleten waar gebouw bewonende vleermuizen gebruik van zouden kunnen maken. In de bomenrij langs de oude vechtarm zijn spleten en holen aangetroffen waar boom bewonende soorten in zouden kunnen verblijven. Deze bomen zullen niet worden gekapt. Dat betekent dat deze mogelijke verblijfplaatsen in stand zullen blijven. In de bomen die wel worden gekapt zijn geen holtes of spleten aanwezig die kunnen dienen als verblijfplaats voor vleermuizen.

Bij de werkzaamheden zal rekening gehouden moeten worden met de mogelijke in het gebied voorkomende vleermuissoorten. Dit betekent dat de werkzaamheden overdag of buiten de actieve periode van de vleermuizen (tussen november en maart) plaats moeten vinden. Wanneer aan deze maatregelen voldaan wordt treedt er geen negatief effect op de vliegroutes en het foerageergebied van vleermuizen op.

Een aantal vleermuissoorten ondervindt negatieve effecten van verlichting. Snel vliegende soorten als de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis zijn hier relatief ongevoelig voor. In de omgeving van het plangebied worden echter ook de rosse vleermuis, watervleermuis, gewone grootoorvleermuis, baardvleermuis, brandt's vleermuis en franjestaart verwacht. Deze soorten zijn juist wel erg gevoelig voor verlichting. Verlichting na inrichting van het plangebied kan negatieve effecten hebben op de foerageergebieden, vliegroutes en verblijfplaatsen van deze soorten. Bij het aanbrengen van nieuwe verlichting kan rekening worden gehouden met vleermuizen door gebruik te maken van amberkleurige led-verlichting (Rijkswaterstaat). Ook kan ervoor gekozen worden verlichting beperkt te houden.

Overige zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat de otter (tabel 3) in het plangebied voor kan komen, er zijn enkele waarnemingen van de otter in de Overijsselse vecht bekend. Tijdens het terreinbezoek is daarom extra aandacht besteed aan eventuele sporen van deze soort. Deze zijn niet gevonden. Hiernaast is het niet erg waarschijnlijk dat de otter regelmatig in het plangebied voorkomt. Het gebied te veel verstoord, omdat er het grenst aan een camping en het water wordt gebruikt als zwembad.

De steenmarter en boommarter (tabel 2 en tabel 3) kunnen in het plangebied voorkomen. Enkele delen van het plangebied bieden geschikte verblijfplaatsen voor de steen- en boommarter. Met name de takkenhopen kunnen dienen als verblijfplaats. Wanneer deze intact blijven, zijn negatieve effecten uit te sluiten. Als ze niet behouden kunnen blijven dient er nader onderzoek naar het voorkomen van deze soorten plaats te vinden.

In het plangebied is wel een eekhoorn (tabel 2) aangetroffen. Er zijn echter geen nesten van deze soort aangetroffen in de te kappen bomen. Er wordt dan ook niet verwacht dat de voorgenomen ontwikkeling een negatief effect heeft op het voorkomen van de eekhoorn in het plangebied. In het plangebied en in de directe omgeving zijn geen dassenburchten aangetroffen. Geconcludeerd kan worden dat negatieve effecten op overige zoogdieren zijn uitgesloten.

Om verstoring van vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen te voorkomen, dienen de werkzaamheden tijdens daglicht of buiten de actieve periode te worden uitgevoerd. Wanneer hier aan voldaan wordt treden er geen negatieve effecten op vleermuizen op. De takkenhopen bieden geschikte verblijfplaatsen voor de steen- en/of boommarter. Wanneer de takkenhopen niet intact gelaten kunnen worden, dient nader onderzoek te worden uitgevoerd.

Reptielen en amfibieën

In het plangebied komen biotopen voor die geschikt zijn voor de poelkikker (tabel 3), de rugstreeppad (tabel 3) de levendbarende hagedis (tabel 2) en de ringslang (tabel 3). De werkzaamheden hebben mogelijk een negatieve invloed op deze weinig mobiele soorten. Met name het groot grondverzet kan tot gevolg hebben dat individuen worden gedood en biotoop (tijdelijk) wordt vernietigd. Nader onderzoek moet uitwijzen of deze soorten ook daadwerkelijk aanwezig zijn in het plangebied en in welke aantallen ze voorkomen. Afhankelijk van de uitkomsten dient een ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd en/of mitigerende maatregelen genomen te worden. Voor de levendbarende hagedis geldt dat gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode (Unie van Waterschappen).

Ook zijn in het plangebied exemplaren aangetroffen van de bruine kikker (tabel 1). Het is aannemelijk dat deze soort zijn voortplantingsbiotoop heeft in het plangebied.

In het te ontwikkelen gebied zal nieuw biotoop gecreëerd worden voor amfibieën. Naast de nevengeul zullen namelijk poelen komen, die niet in verbinding staan met het open water. Wanneer de plannen op deze manier uitgevoerd worden, zal er slechts tijdelijk biotoop verloren gaan voor amfibieën.

In het plangebied zal nader onderzoek moeten worden uitgevoerd naar het voorkomen van de zwaarder beschermde ringslang en levendbarende hagedis en de zwaarder beschermde poelkikker en rugstreeppad.

Vissen

Het plangebied (nevengeul) biedt geschikt biotoop voor de kleine modderkruiper (tabel 2) en grote modderkruiper (tabel 3). Omdat een deel van de nevengeul gedempt wordt en hierbij individuen van deze zwaarder beschermde soorten gedood kunnen worden geldt voor de kleine modderkruiper dat er gewerkt moet worden volgens een goedgekeurde gedragscode, zoals van de Unie van Waterschappen.

Omdat de voorgenomen werkzaamheden onder ruimtelijke inrichting valt, geldt voor de grote modderkruiper dat nader onderzoek noodzakelijk is. Afhankelijk van de uitkomst van dit nader onderzoek moeten er gepaste maatregelen worden getroffen en is ontheffing van de Flora- en faunawet noodzakelijk. In het plangebied is ook geschikt biotoop gevonden voor de rivierdonderpad (tabel 2), er is namelijk stortsteen aanwezig. De werkzaamheden aan de vechtoever zijn zeer beperkt. Omdat er genoeg alternatief leefgebied is en er in de toekomstige situatie weer stortsteen gestort wordt bij de ingang van de nevengeul, komt de gunstige staat van instandhouding niet in het geding. Er worden daarom op langere termijn geen negatieve effecten verwacht op de rivierdonderpad. Om tijdelijke negatieve effecten op de rivierdonderpad te mitigeren dient er gewerkt te worden middels een goedgekeurde gedragscode, zoals van de Unie van Waterschappen.

Er zal nader onderzoek verricht moeten worden naar het voorkomen van zwaarder beschermde vissoort (grote modderkruiper) in het plangebied. Met het voorkomen van de rivierdonderpad en de kleine modderkruiper zal gewerkt moeten worden middels een goedgekeurde gedragscode (Unie van Waterschappen).

Planten

De in de bureaustudie gevonden jeneverbes, wilde gagel en veldsalie zijn tijdens het terrein bezoek niet aangetroffen, terwijl deze soorten wel tijdens het veldbezoek wel zijn te herkennen. Negatieve effecten op deze plantensoorten zijn daarom uitgesloten. Voor de dennenorchis is geen geschikte standplaats aanwezig door het ontbreken van dennenbossen. Deze soort groeit namelijk op het strooisel van dennenbomen.

Het voorkomen van waterdrieblad, welriekende nachtorchis, rietorchis, kleine zonnedauw, ronde zonnedauw, steenanjer en kruipend moerasscherm kan niet aan de hand van het veldbezoek worden uitgesloten. Er zal nader onderzoek moeten gebeuren naar het voorkomen van deze soorten. Dit moet gebeuren in het voorjaar wanneer deze soorten waargenomen kunnen worden.

Er zal in het voorjaar nader onderzoek verricht moeten worden naar het voorkomen van de genoemde beschermde plantensoorten.

Overige soorten

Het plangebied biedt geen biotoop voor beschermde vlindersoorten, libellensoorten of overige beschermde soorten. Negatieve effecten op deze soorten zijn uitgesloten.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies soortenbescherming

Broedvogels

Met broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (globaal halverwege maart tot en met juli) indien concreet broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Wanneer de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden ingezet, maar doorlopen tot in het broedseizoen dan kan het verstoren van vogels voorkomen worden door continu door te werken en werkzaamheden niet langer dan enkele dagen stil leggen. Op deze manier wordt voorkomen dat vogels tot broeden komen in het gebied waar gewerkt wordt.

Vissen

Het voorkomen van beschermde vissoorten in het plangebied kan niet worden uitgesloten. Er moet nader onderzoek verricht worden naar het voorkomen van de grote modderkruiper. De optimale periode hiervoor is van maart tot juni. Wanneer deze soorten worden aangetroffen zal voor de grote modderkruiper (tabel 3) een ontheffing moeten worden aangevraagd. Voor de kleine modderkruiper (tabel 2) kan dan worden gehandeld volgens een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Er moet rekening worden gehouden met het mogelijk voorkomen van de rivierdonderpad (tabel 2). Voor deze soort kan gewerkt worden volgens een door het ministerie goedgekeurde gedragscode.

Reptielen/ amfibieën

Het voorkomen van de poelkikker (tabel 3) en de rugstreeppad (tabel 3) kan in het plangebied niet worden uitgesloten. Er moet nader onderzoek worden uitgevoerd naar het voorkomen van de poelkikker en de rugstreeppad in het plangebied. Dit zal moeten gebeuren in de periode van mei tot juni. Wanneer de poelkikker of de rugstreeppad in het plangebied wordt aangetroffen moet er een ontheffing worden aangevraagd voor de werkzaamheden. Tevens zullen mitigerende maatregelen moeten worden getroffen om effecten op deze soorten te voorkomen.

Het voorkomen van de ringslang (tabel 3) en de levendbarende hagedis (tabel 2) kan niet worden uitgesloten in het plangebied. Naar het voorkomen van deze soorten zal onderzoek moeten gebeuren. Dit onderzoek moet gebeuren in de periode wanneer deze soorten actief zijn. Wanneer deze soorten worden aangetroffen, zal er een ontheffing van de Flora- en faunawet moeten worden aangevraagd voor de werkzaamheden. Tevens zullen mitigerende maatregelen moeten worden genomen om effecten op deze soorten te voorkomen.

Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn in Nederland beschermd. Mogelijk komen er boombewonende vleermuizen voor in het plangebied. Om negatieve effecten op deze vleermuizen uit te sluiten moet uitstraling van licht worden voorkomen. Dit kan door het voeren van gerichte verlichting. Bij de uitbreiding van de camping kan op een vergelijkbare wijze rekening worden gehouden met vleermuizen. De nieuw aan te leggen gedeeltes van de camping moet spaarzaam worden verlicht, en uitstraling naar bomen moet worden voorkomen. Er kan ook worden gekozen om vleermuisvriendelijke verlichting aan te brengen. Deze verlichting zendt licht uit in golflengtes waar vleermuizen niet gevoelig voor zijn.

Algemene zorgplicht

De zorgplicht houdt in dat men 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren (en dus niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving. Dit is een algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt. Overigens geldt de zorgplicht ook voor planten.

Tabel 7.1: Mogelijk voorkomen van en effecten op beschermde soorten in het plangebied en de noodzaak voor ontheffing.

Soortgroep/soort	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing noodzakelijk?	Bijzonderheden / opmerking
broedvogels (alge- meen)	mogelijk	nee	nee	Tijdens de werkzaamheden moet rekening worden gehouden met het voorkomen van broedvogels
grote modderkruiper	mogelijk	ja	mogelijk	Nader onderzoek naar vissen (grote modderkruiper) uit moeten wijzen of voor deze soorten een ontheffing noodzakelijk is.
kleine modderkruiper, rivierdonderpad	mogelijk	nee	nee	Er dient gewerkt te worden volgens een door het ministerie goedgekeurde gedragscode (unie van waterschappen)
steenmarter en boommarter	mogelijk	mogelijk	mogelijk	Indien takkenhopen in het plangebied niet behouden kunnen blijven dient er nader onderzoek uitgevoerd te worden naar het voorkomen van de boommarter. Voor de steenmarter kan gewerkt worden volgens een door het ministerie goedgekeurde gedragscode (unie van waterschappen).
poelkikker, rugstreeppad.	mogelijk	ja	mogelijk	Nader onderzoek zal uit moeten wijzen of het noodzakelijk is dat voor de poelkikker en/of de rugstreeppad een ontheffing moet worden aangevraagd.
ringslang, levendbarende hagedis	mogelijk	Ja	mogelijk	Nader onderzoek zal uit moeten wijzen of het noodzakelijk is dat voor de ringslang een ontheffing moet worden aangevraagd en of voor de levendbarende hagedis gewerkt zal moeten worden met een door het ministerie goedgekeurde gedragscode.
flora	mogelijk	ja	mogelijk	Nader onderzoek zal uit moeten wijzen of de beschermde flora die uit de bureaustudie naar voren komt aanwezig is in het plangebied. Dit onderzoek kan gelijktijdig worden uitgevoerd met het onderzoek naar de reptielen en de amfibieën.
vleermuizen	mogelijk	nee	nee	Tijdens de werkzaamheden zal rekening gehouden moeten worden, met het voorkomen van vleermuizen in het plangebied. Door gericht licht te voeren tijdens de werkzaamheden worden negatieve effecten zo veel mogelijk beperkt.

Vervolgonderzoek

Voor de grote en kleine modderkruiper en voor de poelkikker, rugstreeppad, ringslang en levendbarende hagedis zal nader onderzoek moeten worden uitgevoerd. Ook zal er aanvullend gekeken moeten worden naar het voorkomen van beschermde flora. Afhankelijk van de resultaten moet er eventueel een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet worden aangevraagd.

Tabel 7.2 Beste periode voor het uitvoeren van nader onderzoek.

Soort	Meest geschikt periode voor nader onderzoek
grote modderkruiper	maart tot juni (RVO,2014a)
poelkikker	15 april t/m juni (RVO,2014b)
rugstreeppad	april t/m juli (RVO, 2014c)
levendbarende hagedis	april / mei (RVO,2014d)
ringslang	maart-mei (RAVON, 2003)
Beschermde flora	mei t/m juli

Tot slot

De voorliggende natuurtoets is gebaseerd op inventarisatie gegevens van derden, literatuuronderzoek en verkennend terreinbezoek. Een dergelijk onderzoek kan niet geheel uitsluiten dat tijdens de uitvoering van de werkzaamheden (zwaarder) beschermde soorten worden aangetroffen. Gezien de kennis van de aanwezige natuurwaarden in het plangebied worden de risico's als minimaal ingeschat. Eventueel aangetroffen soorten dienen verplaatst te worden naar geschikt leefgebied in de omgeving

7.2 Conclusies gebiedenbescherming

EHS

Voor wat betreft de EHS is er alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen in de vorm van compensatie. In dit project wordt een deel van de EHS water gedempt, het verlies aan oppervlakte EHS dat hierdoor ontstaat, zal moeten worden gecompenseerd. Dit zal echter ruimschoots gebeuren door de aanleg van de nieuwe nevengeul. Hiervoor zal een compensatieplan moeten worden opgesteld. Dit compensatieplan zal ter toetsing moeten worden voorgelegd aan het bevoegd gezag (de gemeente).

Natura 2000

Natura 2000-gebied "Vecht en beneden Regge" bevindt zich op 780 meter afstand van het plangebied. In een Voortoets (separaat document) zijn de effecten van de aanleg van de nevengeul getoetst aan de Natuurbeschermingswet 1998. In de Voortoets wordt het volgende geconcludeerd. Naast een verlaging van het waterpeil (met name bij maatgevende hoogwater afvoert (T200)), wordt enkel de lokale waterhuishouding (grondwaterstanden rondom de nevengeul) beïnvloed door de aanleg van de nevengeul. Er vinden als gevolg van deze consequenties van de nevengeul geen (negatieve) effecten plaats op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied aangezien deze op een dermate afstand liggen van de aan te leggen nevengeul en omdat deze met name afhankelijk zijn van de lokale waterhuishouding (grondwater en/of infiltratie oppervlaktewater) in de directe omgeving. De tussenliggende situaties (T=10, T=100 etc.) hebben vanwege het minder grote effect op de waterhuishouding, eveneens geen negatieve consequenties voor het Natura 2000-gebied. De aanleg van de nevengeul (met gevolgen als verandering in stroomsnelheid, substraat afzetting en (over het algemeen geringe) peilverlaging) heeft geen significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de aangewezen habitattypen en habitatsoorten in het Natura 2000-gebied. Verdere toetsing is niet nodig.

7.3 Aanbevelingen.

Hieronder worden enkele aanbevelingen gedaan waarbij het aan de initiatiefnemer is om deze al dan niet op te volgen.

Vogels

Met broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (globaal halverwege maart tot en met juli) en indien concreet broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Wanneer de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden ingezet, maar doorlopen tot in het broedseizoen dan kan het verstoren van vogels voorkomen worden door continu door te werken en werkzaamheden niet langer dan enkele dagen stil leggen. Op deze manier wordt voorkomen dat vogels tot broeden komen in het gebied waar gewerkt wordt.

8 Bronnen:

Antea Group, 2015. Vechtoevers te Ommen fase Zuidoevers, Koeksegeul. Voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998.

RVO 2014a, soortenstandaard grote modderkruiper

RVO 2014b, soortenstandaard poelkikker

RVO 2014c, soortenstandaard rugstreeppad

RVO 2014d, soortenstandaard levendbarende hagedis

RAVON 2003, handleiding voor het monitoren van reptielen in Nederland

Overig:

http://www.rijkswaterstaat.nl/wegen/natuur_en_milieu/verbinden_natuurgebieden/vleermuisvriendelijke_verlichting/

<http://soortprotocollenflora-enfaunawet.stowa.nl/documents/soortprotocollenflora-enfaunawet/rivierdonderpad.pdf>

Bijlage 1: Wettelijk kader

Flora- en faunawet

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Flora- en faunawet.

Algemeen Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing tabel 2 en 3

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan RVO.nl door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Wanneer mitigerende maatregelen voldoende worden geacht om effect voorafgaand aan de ingreep te voorkomen, krijg u bericht terug in de vorm van een 'positieve afwijzing' van uw ontheffingsaanvraag. Dit betekent dat u uw werkzaamheden mag uitvoeren, mits zij precies volgens het mitigatieplan worden uitgevoerd. Op deze manier worden overtredingen van de Flora- en faunawet voorkomen. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijk belangen:

- Bescherming van flora en fauna;

- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekend dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mi-

tigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij RVO.nl voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij RVO.nl van het ministerie van Economische Zaken. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. RVO.nl zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wanneer gesloopt of gekapt wordt zonder vervolgonderzoek te laten plaatsvinden, en er blijken beschermde soorten aanwezig te zijn, dan wordt de Flora- en faunawet overtreden. Dit is een economisch delict waar boetes aan verbonden zijn.

Onderzoek naar vleermuizen duurt ongeveer 6 maanden. Indien het onderzoek over de winterperiode heen getrokken moet worden, kan het langer duren. Onderzoek naar andere soortgroepen kan vaak sneller (met 1 of 2 bezoeken) afgerond worden. De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag bij RVO.nl bedraagt doorgaans 6 weken tot 4 maanden.

Een vleermuisonderzoek is circa drie jaar geldig. Indien de werkzaamheden niet binnen drie jaar hebben plaatsgevonden, dan moet opnieuw onderzoek worden uitgevoerd.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken (voormalig Ministerie van EL&I). Het Ministerie van EZ geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

De grootste veranderingen in het nieuwe systeem zijn dat:

1. het Ministerie van EZ geen direct contact meer met de aanvrager heeft;
2. de gemeente verantwoordelijk is voor toezicht en handhaving van de vvgb in de omgevingsvergunning.

Het doel van deze herstructurering is het versnellen en vergemakkelijken van de procedure.

Ecologische Hoofdstructuur

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Ecologische Hoofdstructuur.

Algemeen Ecologische hoofdstructuur

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van Nederland.

In de EHS liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares EHS op het land is ook Natura 2000-gebied.

De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Netwerk van gebieden

De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De EHS is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Natuurbeschermingswet 1998

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet.

Algemeen Natuurbeschermingswet

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen.

Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De bescherming van soorten is geregeld in de Flora- en faunawet.

De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- beschermde natuurmonumenten;
- wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht.

Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet opnieuw gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaats hadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

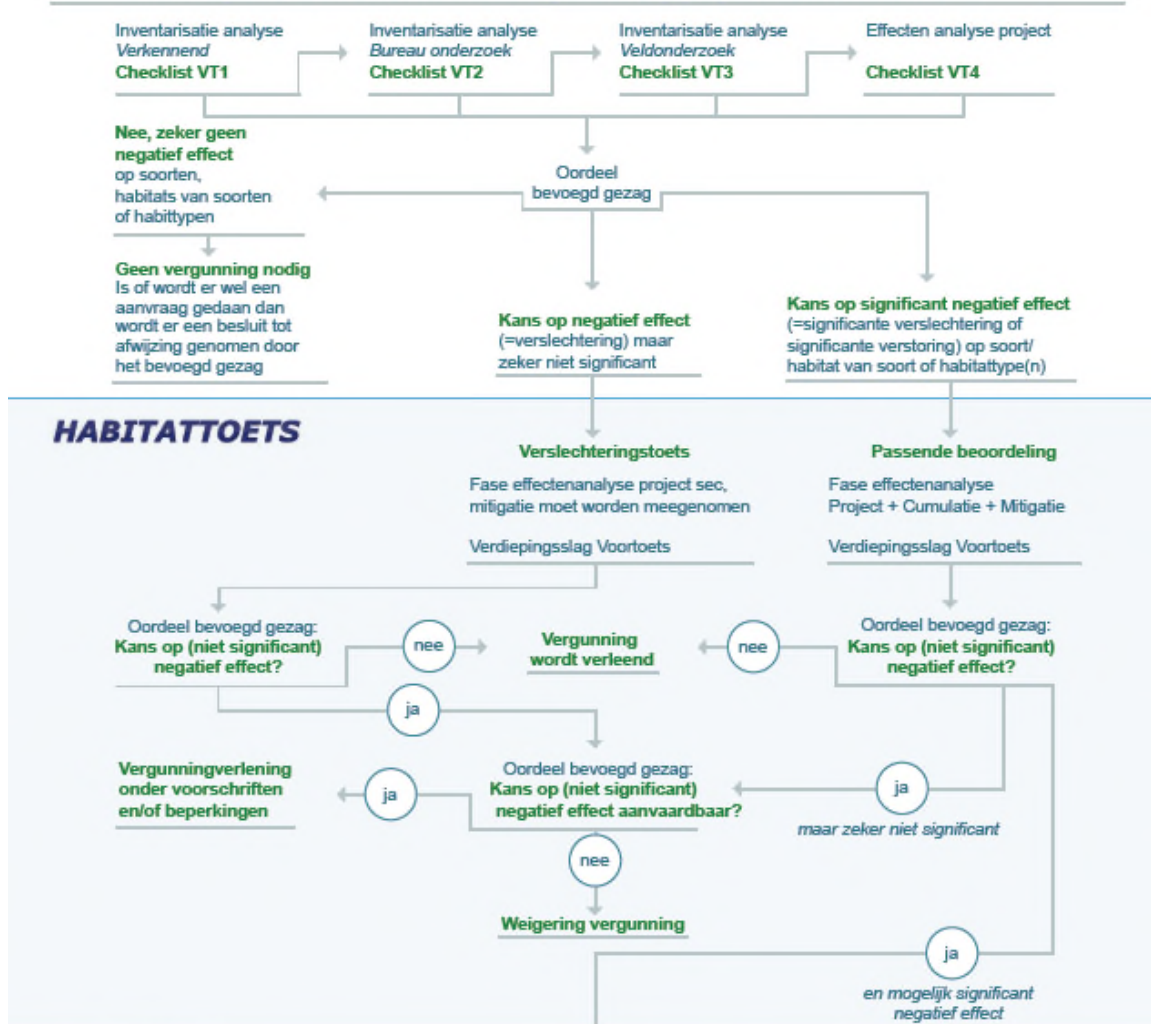
Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet.

VOORTOETS

INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets. Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

ADC-TOETS

